

מחשבת קצרה על הדף הרב יחזקאל הרטמן SHORT MACHSHAVA ON THE DAF

ראש השנה דף כ"ה

עניין: יפתח בדורו כשמואל בדורו

דברי הגמ' (ע"ב)

שמו שקל הכתוב שלשה קלי עולם כשלשה חמורני עולם לומר לך ירובעל בדורו כמשה בדורו בן בדורו כאהרן בדורו יפתח בדורו כשמואל בדורו ללמדך שאפילו קל שבקלין ונתמנה פרנס על הצבור הרי הוא כאביר שבאבירים⁶ ואומר² ובאת אל הכהנים הלויים ואל השופט אשר יהיה בימים ההם וכי תעלה על דעתך שאדם הולך אצל הדיין¹⁰ שלא היה בימיו הא אין לך לילך אלא אצל שופט שבימיו¹¹ ואומר⁴ אל תאמר מזה היה שהימים הראשונים היו טובים מאלה: נטל מקלו ומעותו בידו: תנו רבנן

מהרש"א

ח"א דף כה ע"ב כאביר שבאבירים כו'. נראה מהאי ליטנא לפרש דקאי איפתח בדורו כשמואל כו' דיפתח הוא הקל שבקלים דלא נמצא צו שום נטאה כמו עגדעון וצשמון שנתמנו מן השמים צנצאה גם שהיה צן אשה זונה ואפ"ה הוא נחשב בדורו כאביר שבאבירים שהוא שמואל שהיה שקול כמשה ואהרן שנאמר כבן משה ואהרן צנצנו ושמואל וגו' כמפורש פרק אין עומדין בג' ולכן יתיישב נמי דכתיב יפתח לבתר שמשון צקרא להיות יפתח שהוא קל שבקלים נגד שמואל שהוא אביר שבאבירים ולכן פורטן צצרייתא ירובעל כמשה ושמשון כאהרן ויפתח כשמואל ולא כללן דמנו משה ואהרן ושמואל דזרין קך ירובעל ושמשון ויפתח דזרין

אמרי אמת – שושן פורים תרח"צ
יפתח בדורו כשמואל בדורו וצנס החדושי הרי"מ
ז"ל דמי שפותח פתח נקרא יפתח, ולכן נקרא מרדכי פתחיה.

רבי צדוק הכהן מחשבות חרוץ סוף אות ז'

וזהו יפתח בדורו כשמואל בדורו (ר"ה כה, ב), ששמעתי בשם רבי בונים קדוש ז"ל דרצונו לומר מי שפותח שער חדש בעבודת הש"י בדורו הוא המנהיג האמיתי כשמואל בדורו, דבכל דור יש התחדשות, ופתיחתו הוא על ידי מנהיג הדור. ובכל דור יש שני מנהיגים, ד'גמת משיח בן דוד ומשיח בן יוסף, ובפרט בעקבתא דמשיחא, והם נגד שתי המדרגות דבעלי תשובה וצדיקים גמורים, והם פותחים מחדש שני שערים אלו בכל דור. וכל נפש מישראל

אמרי נועם פרשת משפטים
(ר"ה כה): ובאת אל השופט כו' אין לך אלא שופט שציימך, יפתח בדורו כשמואל בדורו. והאמת הוא הגם שהצדיקים שהיו בדורות הראשונים נתגלה אור קדושתם וצדקתם לעין כל, והיו פועלים עניי נסים, כמו שציינו בחז"ל אלל התנאים, צר חנינא בן דוסא שאמר מי שאמר לשמן וידליק כו' (תענית כה). וצטאר התנאים. וגם בדורות האחרונים כמו האר"י הקדוש וצעש"ט ותלמידיו הקדושים, כאשר ספרו לנו אצותינו גודל נפלאותיהם וצדקתם. עם כל זה אל ירך לצב האדם בדורות האלו אשר אין להם צדיקים ומנהיגי הדור כאלו. ואמנם מצואר הוא צדרך משל, אם מלך צונה לעצמו צנין מפואר צציריט שונים צמחצ של סנפרינון, מהודר מאוד כליל יופי צתפארת מלכים, וחדרים מחדרים שונים צתכלית היופי וההידור. וצריך לזה כמה וכמה אומנים, אשר אומנתו של כל אחד משונה מצצירו. ואחר שנגמר הצנין עם כל ציורים הנפלאים, צריכים עוד מפתחות לכל החדרים, ושולחים אחר האומן עושה המפתחות, והוא הפחות צצפחותי אומנים צבעולם, כי צלעדי המפתחות וציריט שצריכים להצבת הדלתות לא יגמר הצנין על מכונו. והרי אנו רואין שפעולת האומן הפחות צעל המפתחות הוא נחוץ אל הצנין ממש כמו האומנים המפוארים צעלי הציריט הנפלאים, מחמת שאף שאומנותו היא גרועה מאוד, עם כל זה מוסקיף על ידי אומנותו לגמור כל הצנין עד תכליתו, להיות צנין שלם לא יחסר כל צו.

בן המנהיגים הצדיקים צכל דור, אשר הצדיקים הראשונים צגודל צדקתם היו מתקנים כל פגמי אדם, וזככו נפשותם וטהרו לצב צתכלית הטהרה, ורק צעקבתא דמשיחא בדורות הללו שצריכין לתקן רק העקציים לצד, כי כל הקומה של האדם צבר נתקן על ידי הצדיקים הגדולים הקודמים. ועכשיו בדורות הללו אינס צריכים רק אומנים פחותים לתקן רק העקציים. ועם כל זה הם פועלים צאומנותם כמו הצדיקים הגדולים הראשונים, כי צלעדס לא תגמר הקומה צצלימות.

